

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 36Csp/116/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119210180
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:4119210180.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtňa 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtňa 48, 811 07 Bratislava, proti žalovaným: 1) Katarína F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX, 2) P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX, právne zastúpený: JUDr. Peter Vachan, advokát, Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, o zaplatenie sumy 4 419,97 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalovaným v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Pôvodný žalobca: Všeobecná úverová banka, a.s., ako právny nástupca spoločnosti Consumer Finance Holding a.s., z titulu zlúčenia uvedenej spoločnosti s VÚB, a.s., sa domáhal od žalovaných v 1. a 2. rade (ďalej ako žalovaní) zaplatenia sumy 4 419,97 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 30.01.2017 do zaplatenia. V žalobe uviedol, že so žalovanými uzatvorili spolu dňa 25.03.2015 zmluvu o pôžičke č. 8014588/6530505786, na základe ktorej poskytol žalovaným pôžičku vo výške 5 000 eur. Podľa nej mali žalovaní splácať pôžičku v pravidelných 120 mesačných splátkach v sume 77,54 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 9 304,80 eur. Do dnešného dňa uhradili žalovaní z vyššie uvedenej zmluvy sumu 1 874,03 eur. Vzhľadom na to, že žalovaní porušili svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia, listom zo dňa 26.11.2016 - predžalobná upomienka, vyzval žalovaných k úhrade dlžných splátok, na čo mu poskytol dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne ho žalobca upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, bude oprávnený úver zosplatiť. Žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil. Žalobca využil oprávnenie v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a dňa 19.01.2017 úver zosplatiť, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 24.01.2017 - oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru. Právo žalobcu na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje článok 12.2 zmluvných podmienok. Celkový dlh žalovaných ku dňu podania návrhu predstavoval sumu 4 419,97 Eur. Žalobca si zároveň uplatnil zákonné úroky z omeškania, pričom ku dňu podania žalobného návrhu mal žalovaný uhradiť sumu 6 218,85 eur. Celkovú výšku dlžnej sumy žalovaného ku dňu podania návrhu tvorí: Istina + Náklady na vymáhanie - Prijaté úhrady = Žalovaná suma 6 218,85 eur + 75,15 eur - 1 874,03 eur = 4 419,97 eur. Zostatok pohľadávky evidovaný v prehľade splátok a úhrad zahŕňa aj zmluvnú pokutu vo výške 570,45 eur, ktorú si žalobca v tomto konaní neuplatňuje : zostatok - pokuta = Žalovaná suma 4 990,42 eur - 570,45 Eur = 4 419,97 eur.

2. Okresný súd Nitra rozhodol vo veci rozsudkom zo dňa 04.08.2020, č. k. 36Csp/116/2019-140, ktorým bolo konanie v časti o zaplatenie sumy 144,06 eur s príslušenstvom zastavené, žalovaní v 1. a 2. rade boli zaviazaní zaplatiť žalobcovi sumu 3 057,06 eur s príslušenstvom a vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 41,44%.

3. Proti rozsudku podali odvolanie žalobca a žalovaný v 2. rade. Odvolací súd uznesením zo dňa 14.04.2021, č. k. 25CoCsp/34/2020-204 rozsudok súdu prvej inštancie vo napadnutej vyhovujúcej časti (výrok II.), zamietajúcej časti (výrok III.) a v časti trov konania (výrok IV.) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. V odôvodnení uznesenia konštatoval, že sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Uložil súdu prvej inštancie zaoberať sa dôvodnosťou samotného nároku v zrušenej časti, vykonať dôkazy aj bez návrhu, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, keďže ide o spotrebiteľský spor. Zároveň posúdiť námietky strán sporu v odvolaní ako aj okolnosti ohľadne skúmania bonity žalovaných. Súd má podrobiť súdnemu prieskumu jednotlivé zložky zmluvy (istina, úroky z úveru, RPMN atď.) z hľadiska ich dôvodnosti, dovolenosti a zákonnosti, ako aj existenciu vecnej aktívnej legitímácie žalobcu.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, pričom právny zástupca žalobcu a žalovaného v 2. rade ospravedlnili svoju neúčast' a obaja súhlasili s tým, aby súd vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti. Žalovaná, ktorej bolo predvolanie na pojednávanie doručené dňa 13.05.2021, svoju neúčast' neospravedlnila.

6. Právny zástupca žalobcu predložil súdu dokumenty preukazujúce skúmanie bonity žalovaných pred poskytnutím úveru a vzhľadom na to, že žalovaní svoj záväzok neuhradili, trval na podanej žalobe v celom rozsahu.

7. V podanom odvolaní proti pôvodne vydanému rozsudku zo dňa 04.08.2020 sa žalobca nestotožnil s tým, že úver je bezúročný a bez poplatkov, z dôvodu, že neobsahuje rozloženie splátok na jednotlivé zložky, ani s tým, že nie je uvedený termín konečnej splatnosti úveru a doby trvania zmluvy.

8. Žalovaný v 2. rade v odvolaní uviedol, že podľa neho žalobca nepostupoval pri uzatváraní zmluvy s odbornou starostlivosťou, namietol aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu pre nesplnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, rozhodnutím odvolacieho súdu, vyjadreniami strán sporu, a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

10. Spoločnosť Consumer Finance Holding, a. s. ako pôvodný veriteľ a žalovaní ako klienti (žalovaná v 1. rade ako klientka a žalovaný v 2. rade ako spoludlžník) uzavreli dňa 27.03.2015 zmluvu o poskytnutí pôžičky na bývanie, zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo 5 000 eur, výška splátky 77,54 eur, počet splátok 120, termín konečnej splatnosti (mesiac/rok): 3/2025, celkové náklady spotrebiteľa: 4 304,80 eur, celková čiastka: 9 304,80 eur, RPMN: 14,90%, fixná ročná úroková sadzba: 14,90%, priemerná hodnota RPMN: 16,16%.

11. Podľa časti XVI., čl. 12 bod 2 zmluvy je spoločnosť oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania splátok pôžičky žiadať od klienta zaplatenie celej pohľadávky spoločnosti, ktorá sa stane okamžite splatnou (vyhlásiť okamžitú splatnosť pôžičky), ak je klient v omeškaní s úhradou jednej splátky alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace, a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

12. Predžalobnou upomienkou zo dňa 26.11.2016 mal že pôvodný žalobca oznámiť žalovanej v 1. rade, že ku dňu 26.11.2016 eviduje k predmetnej zmluve č. 8014588 nedoplatok na splátkach vo výške 381,26 eur, ktorý žiadal uhradiť bezodkladne. Súčasne ju upozornil, že ak do 05.01.2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 09/2016, bude pôvodný žalobca oprávnený úver zosplatiť. Žalobca predložil iba jednu doručenkou, kde je ale adresátom žalovaný v 2. rade, pričom dňa 05.12.2016 mala zásielku prevziať žalovaná v 1. rade s poznámkou „manželka“.

13. Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že prvá splátka bola splatná 20.04.2015, posledná splátka mala byť splatná 3/2025, t.j. 20.03.2025.

14. Oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.01.2017 pôvodný žalobca oznámil žalovanej v 1. rade, že dlh z predmetnej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu, pretože dlžné splátky v lehote stanovenej v predžalobnej upomienke neuhradila riadne a včas. Predmetné oznámenie bolo odoslané obyčajnou listovou zásielkou (bez doručenky).

15. Rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok uzatvorenou medzi predchodcom žalobcu, Všeobecnou úverovou bankou, a.s. ako postupcom a Intrum Slovakia,s.r.o., ako postupníkom, pôvodný žalobca ako postupca postúpil súčasnému žalobcovi ako postupníkovi pohľadávky podľa zmluvy spolu s príslušenstvom a všetkými právami s nimi spojenými. Podľa prílohy č. 3 tejto zmluvy bola predmetná pohľadávka identifikovaná číslom zmluvy, osobnými údajmi žalovaného (meno, priezvisko, rodné číslo, adresa bydliska) a výškou 4 419,97 eur, postúpená ku dňu 19.02.2020.

16. Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 25.02.2020 pôvodný žalobca (VÚB a.s.) oznámili žalovaným, že svoju pohľadávku zo zmluvy č. 8014588 spolu so všetkými úrokmi a ostatným príslušenstvom postúpil na Intrum Slovakia s.r.o., ku dňu 19.02.2020. O odoslaní tohto oznámenia svedčí doložený poštový podací hárok zo dňa 25.02.2020 s menami oboch žalovaných.

17. Podľa čl. XVI. bod 2 definície, klient znamená spôsobilú fyzickú osobu, ktorá má záujem o poskytnutie pôžičky a/alebo ktorá uzatvorila so spoločnosťou zmluvu; spoludlžník znamená spôsobilú fyzickú osobu, ktorá je povinná spoločne a nerozdielne k klientom plniť jeho záväzky voči spoločnosti na základe zmluvy.

18. Podľa čl. XVI. bod 14, 14.2. zmluvy, spoločnosť doručuje písomnosti na adresu Klienta uvedenú v Zmluve na účely doručovania alebo na inú adresu písomne oznámenú Klientom Spoločnosťou najneskôr pred dňom odovzdania písomnosti na poštovú prepravu Spoločnosťou. Oznámenia zaslané Klientovi do vlastných rúk sa považujú za doručené okamihom, kedy Klient príslušné oznámenie obdrží, inak okamihom, kedy Klient príslušné oznámenie odmietne prevziať alebo sa príslušné oznámenie zaslané Spoločnosťou na poslednú známu adresu Klienta vráti ako nedoručené, a to aj v prípade, že sa Klient o zaslaní príslušného oznámenia nedozvedel. Ostatné písomné zásielky sa považujú za doručené okamihom, keby Klient príslušnú zásielku obdrží.

19. Podľa § 488 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

20. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákona“), účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

21. Podľa § 2 písm. a), b) zákona spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

22. Podľa § 2 písm. d) zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

23. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

24. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

25. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

26. Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

27. Podľa § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

28. Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

29. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

30. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

31. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase postúpenia pohľadávky na žalobcu (ďalej len zákon č. 483/2001 Z. z.), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

32. Uzatvorenú zmluvu zo dňa 27.03.2015 súd posúdil ako zmluvu o úvere, keďže právny predchodca žalobcu poskytol žalovaným finančné prostriedky za dohodnutý úrok, ktorý je pojmovým znakom úveru, preto sa javí správnejšie považovať uzatvorenú zmluvu za zmluvu o úvere. Navyše sám právny predchodca žalobcu považoval danú zmluvu za úverovú, keď v predžalobnej upomienke zo dňa 26.11.2016 uviedol, že ak nedôjde k úhrade omeškaných splátok, je oprávnený „úver“ zosplatiť a tiež v oznámení o zosplatení zo dňa 24.01.2017 hovorí o úverovej zmluve. Právny vzťah založený uzatvorenou zmluvou je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákona č. 129/2010 Z. z. a zákona č. 250/2007 Z. z.), keďže právny predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania a žalovaná vystupovala ako spotrebiteľ, pretože jej bol poskytnutý úver za iným účelom ako za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 2 písm. a) a b) zák. č. 129/2010 Z. z.). S poukazom na vyššie uvedené a vychádzajúc zo zásady lex specialis derogat legi generali, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade sú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z., má prednosť pred všeobecnou úpravou, súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi zmluvy podľa

ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Z ustálenej rozhodovacej praxe tiež vyplýva, že ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014).

33. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nebol pôvodným veriteľom pohľadávky, ale veriteľom sa stal až na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, súd prednostne skúmal, či žalobca je, resp. nie je aktívne vecne legitimovaným subjektom v predmetnej právnej veci. Túto skutočnosť namietal v priebehu konania aj žalovaný v 2. rade a aj odvolací súd zaviazal súd prvej inštancie ju osobitne posúdiť. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 6. 2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009).

34. V prejednávanej spore sa súd preto zaoberal spornou otázkou, či došlo k predčasnej splatnosti úveru ku dňu 19.01.2017 ako deklaroval žalobca v podanej žalobe. Vyriešenie tejto otázky považoval súd za otázku zásadného významu z hľadiska platnosti postúpenia pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu, ktorý nemá štatút banky, a tým aj zásadnú otázku pre posúdenie aktívnej legitímácie žalobcu v tomto spore.

35. Pokiaľ chcel žalobca preukázať, že došlo k zosplateniu úveru, bolo jeho povinnosťou preukázať, že splnil podmienky stanovené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka; tj. žalobca musel preukázať, že žalovaný v 1. a 2. rade osobitne vyzval na doplatenie zameškaných splátok po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a súčasne ich upozornil v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.. Dôkazné bremeno v smere preukázania, že právny predchodca žalobcu oboch žalovaných skutočne vyzval k zaplateniu omeškaných splátok a zároveň ich aj upozornil na možnosť vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru, tak zaťažilo žalobcu. Žalobca súdu síce predložil listinné dôkazy, a to predžalobnú upomienku a oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, nepredložil však doklady, ktoré by potvrdili, že uvedené listiny žalovaným v 1. a 2. rade skutočne zaslal, ako aj doručil.

36. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že predžalobná upomienka zo dňa 26.11.2016 bola síce adresovaná žalovanej v 1. rade, ale žalobca predložil len jednu doručku, na ktorej bol ako adresát uvedený žalovaný v 2. rade. Za neho mala písomnosť prevziať dňa 05.12.2016 žalovaná v 1. rade. Podľa zmluva je spoludlžník povinný plniť spoločne a nerozdielne s klientom, tj. má mať vedomosť o tom, že je aj v omeškaní s platením splátok. V tomto smere súd poukazuje na § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V tomto prípade nebolo zo strany žalobcu preukázané, že by vyhotovil osobitne aj predžalobnú upomienku pre žalovaného v 2. rade, ani to, že by doručil predžalobnú upomienku žalovanej v 1. rade. Pokiaľ ide o oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že bola vyhotovená len pre žalovanú v 1. rade a táto jej mala byť odoslaná obyčajnou zásielkou, čo tvrdil samotný žalobca, tj. jej skutočné odoslanie nebolo preukázané. Právny predchodca žalobcu oznámenie o postúpení pohľadávky vyhotovil pre každého zo žalovaných ako dlžníkov a predložil aj podací hárok o jeho odoslaní každému žalovanému osobitne.

37. S poukazom na tieto skutočnosti súd dospel k záveru, že žalobca hodnoverne nepreukázal, že zo strany jeho právneho predchodcu došlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti celého dlhu žalovaných k 19.01.2017. Z toho vyplýva, že nedošlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti celého dlhu žalovanej k 19.01.2017 (napr. rozh. KS v Nitre, sp. zn. 6CoCsp/6/2020 - podmienkou riadneho zosplatenia dlhu je doručenie oboch prejavov vôle, tj. upozornenie na uplatnenie práva podľa § 53 ods. 9 OZ a samotná žiadosť o zaplatenie celého dlhu).

38. S poukazom aj na čl. XVI. bod 14., 14.2 zmluvy, je zrejmé, že žalobca nepreukázal doručenie oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.01.2017 žiadnemu zo žalovaných, čím ani v tomto smere neuniesol dôkazné bremeno.

39. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že v tomto prípade išlo o spotrebiteľský spor ako aj to, že nebola splnená tak podmienka pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ku dňu 19.01.2017 a tým pádom ani podmienka pre platné postúpenie pohľadávky. Súd nemal preukázané, že by podania banky zo dňa 26.11.2016 a 24.01.2017, boli doručené obom žalovaným, súd ich ani nepovažoval za výzvy, ktorá by spĺňali náležitosti podľa § 92 ods. 8 o bankách. Žalobca teda v konaní nijako nepreukázal, že by doručil písomnú výzvu klientom banky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, tj. žalovaným.

40. Keďže v tomto prípade pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, neboli splnené ani podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách, ide o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené/zakázané. Ide tu teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

41. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka (alebo jej časť), ktorá je splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky v banke, ktoré musia byť v čase postúpenia pohľadávky splnené. Pokiaľ nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, splatnými sa do tej doby mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých bol dlžník v omeškaní. V okolnostiach posudzovanej veci súd dospel k záveru, že vzhľadom na fakt, že ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver z dôvodu, že nedošlo k riadnemu vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti, právny predchodca žalobcu - Poštová banka, a.s., nebol oprávnený postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu - žalobcovi. Splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách je v súdnom konaní povinný tvrdiť a preukázať postupca, ktorý takto postúpenú pohľadávku v súdnom konaní uplatňuje. Ten je povinný tvrdiť a dokázať splnenie predpokladov svojej aktívnej legitímácie na podanie žaloby, a teda splnenie podmienok platného postúpenia. Preto súd usúdil, že žalobca v danom prípade nesplnil svoju povinnosť tvrdiť a preukázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (žalovaných dlžníkov) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klienti napriek tomu zostali v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní, a dôkazné bremeno v tomto smere neuniesol. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka - žalobcu. Možno dodať, že za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách pritom nie je možné považovať výzvu na úhradu dlžnej sumy (predžalobnú upomienku z 26.11.2016), ani oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (z 24.01.2017), pokiaľ sa vo výzve neodkazuje na postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Spotrebiteľ totiž vo výzve musí byť upozornený nielen na omeškanie, ale aj na jeho následok, na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť zvrátiť postúpenie. Žalobca v danom prípade nepreukázal, že by jeho právny predchodca pred postúpením pohľadávky takúto výzvu reálne žalovaným spotrebiteľom zaslal a doručil, keďže to ani nevyplýva z obsahu predmetných výziev.

42. Pretože do dňa postúpenia pohľadávky (19.02.2020) nedošlo platne k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, ako aj to, že právny predchodca žalobcu - VÚB, a.s., ani nepreukázala dodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, nebol oprávnený postúpiť svoju pohľadávku z úveru inému subjektu. S ohľadom na túto skutočnosť súd dospel k záveru, že žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a bolo žalobcom uplatnené v tomto konaní, preto mu nie je možné toto právo priznať.

43. Dôvodom pre zamietnutie žaloby je nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu; skúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd ju skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta, pričom zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby.

44. Okrem toho súd uvádza, že keďže nedošlo k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru ku dňu 19.01.2017, súd skúmal, kedy sa žalovaní dozvedeli o tejto skutočnosti. Žaloba bola podaná na súd dňa 05.09.2019 a táto bola spolu s prílohami, medzi ktorými bolo i oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, doručená žalovanej v 1. rade dňa 27.12.2019 a žalovanému v 2. rade dňa 27.12.2019.

45. Zároveň súd zisťoval, kedy mala nastať konečná splatnosť samotného úveru podľa zmluvy zo dňa 25.03.2015. Termín konečnej splatnosti bol uvedený ako 3/2025, pričom v čl. X. zmluvy je splatnosť vymedzená 20. dňom v mesiaci, tj. 20.03.2025.

46. Podľa názoru súdu spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle zákonného ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 481/2001 Z. z., môže byť iba pohľadávka, ktorá je už splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo napriek výzve bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní.

47. K postúpeniu pohľadávky podľa žalobcu došlo ku dňu 19.02.2020, pričom oznámenie o postúpení bolo odosielané už obom žalovaným (každému z nich samostatne) dňa 25.02.2020. Keďže oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.01.2017, ako aj predžalobná upomienka zo dňa 26.11.2016, sa tak dostali do dispozície žalovaných dňa 27.12.2019, pričom k postúpeniu pohľadávky z banky na žalobcu malo dôjsť dňa 19.02.2020, súd by aj tak dospel k záveru, že nebola splnená podmienka, uvedená v § 92 ods. 8 zákona o bankách. Z predmetného ustanovenia vyplýva, že ak sa o výzve žalovaní dozvedeli dňa 27.12.2019 (pretože opak preukázaný nebol) neuplynulo od 28.12.2019 do 19.02.2020 obdobie 90 dní, ktoré je nevyhnutné pre to, aby banka mohla pohľadávku postúpiť na tretiu osobu. V tomto smere súd poukazuje i na stanovisko grémia Okresného súdu Nitra tak zo dňa 11.05.2021 ako aj zo dňa 27.05.2021, kde grémium vyjadrilo stanovisko, že ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach môže dodávateľ právo na zaplatenie celej pohľadávky uplatniť podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, ak omeškanie so zaplatením tejto splátky trvá, ak upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie toho práva. Upozornenie môže byť písomné a je žiadúce, aby bolo preukázané jeho doručenie spotrebiteľovi jeho vyjadrením alebo výsluchom, písomnou doručenkou alebo ak sa vrátilo dodávateľovi ako nedoručené závadou. Podmienkou na platné postúpenie pohľadávky banky z úveru na inú banku alebo inú osobu aj bez bankovej licencie aj bez súhlasu dlžníka je podľa § 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov: výzva banky alebo pobočky zahraničnej banky, ktorá musí mať písomnú formu, z obsahu výzvy musí vyplývať, že klient má zaplatiť svoj dlh, od vyhotovenia výzvy do postúpenia pohľadávky musí uplynúť nepretržite aspoň 90 kalendárnych dní, musí byť preukázané zaslanie výzvy klientovi aspoň podacím hárkom, ktorý preukazuje odovzdanie písomnosti na poštovú prepravu zmluva o postúpení pohľadávky musí mať písomnú formu. Zo zápisnice zo zasadnutia občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Nitre dňa 03. júna 2021 je zrejmé, že v otázke súvisiacej s aplikáciou zákona o bankách, v akom časovom horizonte pred postúpením má banka zaslať výzvu na zaplatenie sa kolégium sa zhodlo na názore, že z ust. § 92 ods. 8 vyplýva, že banka má výzvu zaslať minimálne 90 dní pred postúpením pohľadávky.

48. Súd má za to, že ku dňu postúpenia žalovanej pohľadávky na žalobcu (t. j. ku dňu 19.02.2020) nedošlo platne k vyhláseniu predčasnej splatnosti predmetného spotrebiteľského úveru pred termínom jeho konečnej splatnosti. Preto, ak VÚB, a. s. postúpila zmluvou o postúpení pohľadávok ku dňu 19.02.2020 žalovanú pohľadávku s jej príslušenstvom na žalobcu, konala tak v rozpore so zákonom a tento právny úkon je tak podľa § 39 OZ absolútne neplatným právnym úkonom (na absolútnu neplatnosť súd prihliada ex offio, t. j. bez toho, aby ju niekto namietol; napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 1 Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutím súdov SR č. 8/2018 pod č. 60: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.“). Na základe neplatného právneho úkonu však žalobca nemohol nadobudnúť žalovanú pohľadávku s príslušenstvom a právami s ňou spojenými a teda nemohol vstúpiť do práv veriteľa a súčasne nebol oprávnený požadovať od žalovanej ako dlžníka uspokojenie žalovanej pohľadávky s príslušenstvom.

49. S poukazom na uvedené dôvody tak súd dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní, t. j. o tom, že žalobca nepreukázal, že je nositeľom ním v konaní uplatneného hmotného práva voči žalovanej, a preto žalobu už bez ďalšieho (t. j. aby sa v rozsudku zaoberal opodstatnenosťou uplatneného nároku, náležitosťami zmluvy) v celom rozsahu zamietol (napr. rozs. OS Nitra, sp. zn. 36Csp/51/2020, 36Csp/61/2020).

50. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa jej úspechu vo veci.

51. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

52. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

53. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalovaní boli v konaní úspešní, súd priznal žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

V prípade, že si povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.